

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за інтернет-ресурсами)

02.04.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[«Пантеон не вирішить усіх питань національної пам'яті»: історик Юрій Юзич розповів, чому проєкт важливо реалізувати. – Анастасія Курінська](#)

[Росія на бієнале 2026! Культурна спецоперація Москви | Антоніна](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[У березні Мінкульт надав статус критично важливих вісьмом підприємствам – Валерія Буняк](#)

[«Українська правда» – серед лавреатів Міжнародної журналістської премії Іскія. – Діана Горон](#)

[Російському співаку і пропагандисту Миколі Баскову заочно оголосили нову підозру. – Валерія Буняк](#)

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

[В Україні розробили віртуальний тур Подільським шляхом святого Якова. – Дарина Рубан](#)

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

[Співачка Monokate та фонд Dzyga's Raw зібрали понад 2 млн грн на детектори дронів для ЗСУ. – Микита Кишиневський](#)

Театр

[Театрбум в гетто українського національного театру. – Ілля Разумейко](#)

Музика

[Музична дипломатія «Щедрика» від 1920-х до сучасності. Український дитячий хор виступив у Празі. – Анна Железняк](#)

[«Друга Ріка» зіграє у Львові ювілейне шоу «Я є! 30 років» і презентує новий альбом. – Ольга Максим'як](#)

[Співак Юлік вперше виступить у Львові з великим сольним концертом](#)

Візуальні мистецтва

[Український меморіальний проєкт «Дорога життя» став лавреатом на міжнародному конкурсі медіархітектури. – Анастасія Курінська](#)

[У Promprylad Art Center триває виставка «Полином поле поросло»](#)

[Художнє осмислення архітектури, історії та довкіл: у Рівному відкрилася виставка робіт Олександра Карачанського](#)

[Про що ми мовчимо, коли говоримо про Крим](#)

[ХДАДМ оголошує опенкол для аудіовізуальних митців. – Олексій Содома](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Документальна стрічка «Дівія» про вплив російської агресії на стан природи України перемогла на кінофестивалі у США. – Поліна Горлач](#)

[Світова прем'єра фільму Суспільного «Справа артиста. Сергій Лифар» відбудеться у Стокгольмі. – Оксана Наумова](#)

[Історія про боротьбу за справжнє: коли йти в кінотеатр на фільм «Готель Соколине сяйво»](#)

[Про розмінування без прикрас: у Миколаєві показали документальний фільм «Тиха земля». – Юлія Винник](#)

[Які фільми та серіали найпопулярніші серед українців на Netflix у останній тиждень березня. – Поліна Горлач](#)

Література. Книговидання

[Які українські видання потрапили до міжнародної добірки найкращих дитячих книжок у Болоньї. – Поліна Горлач](#)

[Мости між Україною та Францією: Ірена Карпа про життя на дві країни і зміни у творчості. – Суспільне Культура](#)

Музейна справа

[Острозький музей отримав рідкісний кишеньковий «Кобзар» 1944 року видання](#)

[Відлуння свята: у замку згадали понад сторічну історію Острозького театру](#)

Охорона культурної спадщини. Археологія

[«Співпраця заради стійкості»: у Львові на міжнародній конференції залучили близько 100 млн грн на підтримку української культури. – Зоряна Шейгец](#)

[Суд Одеси зобов'язав забудовника укласти охоронний договір на історичну будівлю винзаводу. – Анастасія Большакова](#)

У ГУР оприлюднили оновлений список викрадених артефактів і причетних до розкопок у Криму. – Людмила Слободенюк; Хто нищить спадщину Криму: ГУР оновив список причетних. – Дар'я Лобанок

Традицію приготування «шпачків» із Черкащини внесли до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України. – Юлія Дон

Харківська археологія під обстрілами. Як наука виживає, коли до кордону 20 кілометрів. – Ніно Авалішвілі

Бібліотечна справа. Читання. Промоція читання

Товариство охорони пам'яток передало раритетні видання до бібліотек Львова. – Наталка Горішня

Релігія

У ПЦУ роз'яснили поточне управління справами, що раніше належали до компетенції покійного почесного патріарха Філарета. – Дмитро Михайлов, Ліля Гончарук

Авторське право

Крадіжка від першої до останньої ноти: російський артист сплагіатував хіт DREVO

Підтримка України у світі

У столиці Туреччини назвали вулицю на честь кримськотатарської журналістки – Шефіки Гаспринської. – Людмила Слободенюк

«Покоління III»: чому молодь у Швейцарії не пам'ятає навчання та життя без чат-ботів. – Європейська Перспектива, Микола Шилін

Видавництво Penguin Random House судиться з OpenAI через скопійовану книжку

Канье Вест стане хедлайнером лондонського фестивалю, але єврейські лідери засудили це рішення: у чому причина. – Анастасія Курінська

Загальні питання

«Пантеон не вирішить усіх питань національної пам'яті»: історик Юрій Юзич розповів, чому проєкт важливо реалізувати. – Анастасія Курінська

Офіс президента планує створити Пантеон видатних українців. Це меморіальний простір для перепоховання на території України видатних діячів, чийі могили розташовані за кордоном. Днями відбулася спільна нарада під керівництвом Кирила Буданова за участю керівництва Верховної Ради, Офісу президента, науковців, представників громадянського суспільства й Українського інституту нацпам'яті. За інформацією Міністерства закордонних справ, вже вдалося ідентифікувати 98 українців у 21 країні, серед них політичні, військові, культурні та громадські діячі. Історик і голова наглядової ради «Пласту» з 2018 по 2023 роки Юрій Юзич розповів про проєкт і чому він реалізовується саме зараз. Юзич зазначив, що ініціатива не нова. Питання порушували у 1990-х роках, воно було актуальним до 2014 року і лишається актуальним нині. Бракувало лише «політичної волі», а «зараз вона з'явилася». І важливо реалізувати це саме зараз, бо з кожним роком втрачаються могили важливих діячів. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/1278648-panteon-ne-virisit-usih-pitan-nacionalnoi-pamati-istorik-urij-uzic-ropoviv-comu-proekt-vazlivo-realizuvati/>

Росія на бієнале 2026! Культурна спецоперація Москви | Антоніна

Венеційська бієнале–2026 стартує 9 травня і цього разу навколо неї вже спалахнув гучний скандал. Росія повертається на одну з найважливіших мистецьких подій світу, паралельно намагаючись знову продавати себе через культуру як щось «поза політикою». Чому це важливо, як працює російський культурний вплив за кордоном і що на цьому тлі показуватиме Україна. А також про російський павільйон, його зв'язки з людьми з ФСБ і російського політичного істеблішменту, реакцію Італії та європейських інституцій, а також про те, чому заклики до бойкоту російської культури не завжди працюють у західному культурному середовищі. Докладно:

https://www.youtube.com/watch?v=O1W89hvJ0_0

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

У березні Мінкульт надав статус критично важливих вісьмом підприємствам – Валерія Буняк

Міністерство культури України в березні надало вісьмом підприємствам, установам та організаціям статус критично важливих для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період. Згідно з наказами, відповідний статус надали ТОВ «ЛеДоев» (студія звукозапису), ТОВ «Кіноманія» (дистриб'ютор фільмів), ТОВ «КІСФФ Філмс» (Kyiv International Short Film Festival), ДП «Національна кіноматка України», ТОВ «ТРК «Радіо-Артіль», КЗ ЛОР «Львівський музей історії релігії», КЗ ЛОР «Історико-краєзнавчий музей» та Адміністрації державного історико-культурного заповідника у м. Луцьку. Крім того, попередньо наданий статус

підтвердили, зокрема, Українському інституту книги, ТОВ «Без обмежень», ТОВ «Музика для мас», ТОВ «ПЕТ», ТОВ «Нільсен Медіа Юкрейн», АТ «НСТУ», ТОВ «Операторські Технології.ЮА», ТОВ «ОТТ Україна», видавництву «А-ба-ба-га-ла-ма-га», ТОВ «Медіа Інвест Про», ТОВ «Західноукраїнська книжкова фабрика», АТ «ТРК Люкс», АТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» та іншим. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/248757/2026-04-01-u-berezni-minkult-nadav-status-krytychno-vazhlyvykh-vismom-pidpriemstvam/>

«Українська правда» – серед лавреатів Міжнародної журналістської премії Іскія. – Діана Горон

Інтернет-видання «Українська правда» стало лавреатом 47-ї Міжнародної журналістської премії Іскія (Premio Ischia), що відзначає видатні досягнення в італійській, європейській та міжнародній журналістиці. Журі відзначило «УП» за видатну роботу, яку видання робить у висвітленні російсько-української війни. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/248773/2026-04-02-ukrainska-pravda-sered-lavreativ-mizhnarodnoi-zhurnalistskoi-premii-iskiya/>

Російському співаку і пропагандисту Миколі Баскову заочно оголосили нову підозру. – Валерія Буняк

Служба безпеки України та Офіс генпрокурора повідомили про нову підозру російському виконавцю та пропагандисту Миколі Баскову. З 2014 року Басков публічно схвалював окупацію українських територій, а після початку повномасштабного вторгнення у 2022 році значно активізував підтримку російського керівництва та військових. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/248755/2026-04-01-rosiyskomu-spivaku-i-propagandystu-mykoli-baskovu-zaочно-ogolosyly-novu-pidozru/>

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

В Україні розробили віртуальний тур Подільським шляхом святого Якова. – Дарина Рубан

В Україні запустили масштабний віртуальний тур Подільським шляхом святого Якова (Camino Podolico). Він має 200 панорам східного Поділля у форматі 360° з надвисокою роздільною здатністю для перегляду у VR-шоломах чи окулярах. Онлайн-проект дозволяє мандрівникам задалегідь «пройти» один із наймальовничіших маршрутів країни. Шлях від Вінниці до Кам'янця-Подільського має продовження до Панівців, де розташований єдиний чинний храм святого Якова на Поділлі. Це 252 кілометри, 20 зупинок і 42 мальовничі локації. Кожна з 200 панорам містить ще й текстовий опис об'єктів для ознайомлення зі спадщиною Вінницької і Хмельницької областей. VR-тур розробила студія TravelboxVR, за підтримки GPG Givine Circle та організаційного супроводу департаменту маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради. VR-тур розміщений на сайті проекту Camino Podolico за [посиланням](#). Докладно:

<https://shotam.info/v-ukraini-rozrobyly-virtualnyy-tur-podilskym-shliakhom-sviatoho-yakova/>

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

Співачка Monokate та фонд Dzyga's Paw зібрали понад 2 млн грн на детектори дронів для ЗСУ. – Микита Кишиневський

Українська співачка Monokate (Катерина Павленко) спільно з благодійним фондом Dzyga's Paw успішно завершили масштабний збір на детектори дронів для ЗСУ. Загалом їм вдалося зібрати понад 2 мільйони гривень – це втричі більше від початкової мети. Докладно:

<https://shotam.info/spivachka-monokate-ta-fond-dzyga-s-paw-zibraly-ponad-2-mln-hrn-na-detektory-droniv-dlia-zsu/>

Театр

Театрбум в гетто українського національного театру. – Ілля Разумейко

Театрбум – явище не нове і не виключно українське. Зазвичай це природна, іноді захисна реакція суспільства на певний політичний злам чи колективну травму. Чим же є насправді оточуючий нас український театр у його мейнстрімному форматі? Що відбувається в будівлях із написом «театр» чи «опера»? Який він, театр українського театрального буму, театр воєнного часу, театр «національної ідентичності» та «суспільного єднання»? Зараз було б принаймні чесно визнати, що те, що ми бачимо навколо – це замкнені в українських театрах команди талановитих людей, які змушені вкладати величезні зусилля лише для того, щоб далі відтворювати у різних формах український театр українського гетто, гетто, яке знаходиться за межами світової мистецької та театральної історії, гетто в лабіринті чи то пошуку, чи то репродукування «національної ідентичності». Докладно:

<https://life.pravda.com.ua/culture/teatrbum-v-getto-ukrajinskogo-nacionalnogo-teatru-314160/>

Музика

Музична дипломатія «Щедрика» від 1920-х до сучасності. Український дитячий хор виступив у Празі. – Анна Железняк

Про те як українська пісня за кордоном стає одним із кращих методів дипломатії розповідає керівниця Київського дитячо-юнацького хору «Щедрик» Маріанна Сабліна. 31 березня хор виступив у Празі (Чехія). Докладно:

<https://www.radiosvoboda.org/a/khor-shchedryk-dytiachyi-praha-kulturna-dyplomatiia/33722523.html>

«Друга Ріка» зіграє у Львові ювілейне шоу «Я є! 30 років» і презентує новий альбом. – Ольга Максим'як

Після великого концерту «Я є! 30 років» у столичному Палаці Спорту «Друга Ріка» вирушила в тур Україною – з ювілейною програмою та новим альбомом. 2 квітня гурт виступить у Львові на !FESTrepublic. Концерти «Другої Ріки» заплановані у Львові, Хмельницькому, Вінниці, Тернополі, Чернівцях,

Івано-Франківську, Ужгороді, Трускавці, Луцьку, Рівному, Житомирі, Чернігові, Черкасах, Полтаві, Кременчуку, Кропивницькому, Дніпрі, Запоріжжі, Кривому Розі, Миколаєві, Одесі та Харкові. Докладно:

https://zaxid.net/druga_rika_zigraye_u_lvovi_yuvileyne_shou_ya_je_30_rokiv_i_prezentuye_noviy_albom_n1633900

Співак Юлік вперше виступить у Львові з великим сольним концертом
18 квітня у Центрі Довженка на Сихові відбудеться сольний концерт Юліка – колишнього учасника гурту DZIDZIO. Докладно:

https://zaxid.net/spivak_yulik_vpershe_vistupit_u_lvovi_z_velikim_solnim_kontsertom_n1633484

Візуальні мистецтва

Український меморіальний проєкт «Дорога життя» став лавреатом на міжнародному конкурсі медіархітектури. – Анастасія Курінська

Українська меморіальна світлова інсталяція «Дорога життя», створена компанією Expolight, перемогла на престижному міжнародному конкурсі медіархітектури Media Architecture Biennale, який цьогогоріч проходив у Бангкоку (Таїланд). Вона отримала нагороду в номінації «Просторове медіамистецтво». Це меморіальний проєкт, створений на місці зруйнованого Романівського мосту в Ірпені, по якому евакуюювалися цивільні на початку повномасштабного вторгнення. Міст символічно «зцілюють» червоні нитки. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/1279418-ukrainskij-memorialnij-proekt-doroga-zitta-stav-lavreatom-na-miznarodnomu-konkursi-mediaarhitekturi/>

У Promprylad Art Center триває виставка «Полином поле поросло»

До 30 квітня у Promprylad Art Center триває виставка «Полином поле поросло», що досліджує, як через повторення, повернення та увагу до місця ми формуємо пам'ять та приймаємо власний досвід. Виставка відбудеться в межах Школи культурних компетенцій. Проєкт реалізується за меценатської підтримки Єгора Гребеннікова. Виставка об'єднує 12 митців, чії роботи працюють як різні модуси повернення – від фізичного документування до метафізичного проживання досвіду. Докладно:

<https://artslooker.com/u-promprylad-art-center-tryvaie-vystavka-polynom-pole-poroslo/>

Художнє осмислення архітектури, історії та довкіл: у Рівному відкрилася виставка робіт Олександра Карачанського

31 березня в Арт-ательє Георгія Косміаді, що в Рівному, відбулося відкриття персональної виставки Олександра Карачанського «Світ одним поглядом», приуроченої до ювілею митця. В експозиції поєднані архітектура, історія та художнє бачення світу відомого місцевого архітектора. Докладно:

<https://history.rayon.in.ua/news/1062461-xudoznje-osmislennia-arxitekturi-istoriyi-ta-dovkil-u-rivnomu-vidkrilasia-vistavka-robit-oleksandra-karacanskogo>

Про що ми мовчимо, коли говоримо про Крим

20 березня Центр сучасного мистецтва «Замок Уяздовський» у Варшаві відкрив виставку «Про що ми говоримо, коли говоримо про Крим». Створена на замовлення Українського інституту, вона зібрала роботи 13 українських художниць і художників, які розповідають про особисті стосунки з півостровом. Їх висловлювання зачіпають широкий спектр тем, від депортації кримських татар до втраченого квір-парадизу в Сімеїзі. Кураторський проєкт для виставки в Польщі запропонувала Платформа культури пам'яті «Минуле / Майбутнє / Мистецтво» за підтримки Програми «Партнерство за сильну Україну». Паралельно з цією виставкою ЦСМ «Замок Уяздовський» відкрив ще одну – «Цей кіт був намальований під час війни» (кураторки – Анна Лазар, Лада Наконечна). Це колективна виставка про візуальне зображення різних воєн, яка зміксувала українські роботи з творами художників від Німеччини до Мексики. У той самий час в іншому варшавському музеї – Музеї сучасного мистецтва – українське мистецтво можна побачити на виставці «Жіноче питання 1550–2025». Роботи Марії Башкірцевої, Алли Горської, Тетяни Яблонської, Влади Ралко, Kinder Album, Сани Шахмурадової, Лесі Хоменко й інших українських художниць представлено разом з творами Артемізії Джентілескі, Софонісби Агнісоли, Анжеліки Кауфман, Тамари Лемпільської, Фріди Кало, Луїзи Буржуа, Трейсі Емін, Агати Богацької і багатьох інших. Докладно:

https://lb.ua/culture/2026/04/02/730163_pro_scho_mi_movchimo_koli.html

ХДАДМ оголошує опенкол для аудіовізуальних митців. – Олексій Содома

Розпочався прийом робіт на всеукраїнський конкурс аудіовізуального мистецтва «Етерія». Харківська державна академія дизайну і мистецтв запрошує до участі молодих митців, які працюють з фото і відео. Докладно:

<https://lyuk.media/news/etheria-opencall/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Документальна стрічка «Дівія» про вплив російської агресії на стан природи України перемогла на кінофестивалі у США. – Поліна Горлач

Стрічка Дмитра Грешка «Дівія» отримала премію Тома Бермана за найкращий документальний фільм на фестивалі Ann Arbor Film Festival. Фестиваль Ann Arbor Film Festival тривав з 24 по 29 березня. Нині він продовжується в онлайн-форматі до 13 квітня. У конкурсі документального кіно також брав участь фільм Аделіни Борець «Квіти України». Повний список переможців можна [знайти](#) на сайті фестивалю. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/1278664-dokumentalna-stricka-divia-pro-vpliv-rosijskoi-agresii-na-stan-prirodi-ukraini-peremogla-na-kinofestivali-u-ssa/>

Світова прем'єра фільму Суспільного «Справа артиста. Сергій Лифар» відбудеться у Стокгольмі. – Оксана Наумова

Документальну стрічку покажуть 6 квітня під час фестивалю «Українська весна». Фільм розповідає про життя й творчість танцівника, який емігрував з

радянського Києва і став зіркою світового балету. Стрічка створена компанією «Діджитал Реліджн» на замовлення Суспільного мовлення. Подію модеруватиме Мартін Вардстедт – журналіст і телепродюсер, програмний директор каналу SVT Kultur och Scen. Після показу у глядачів буде можливість поспілкуватися з командою проєкту, зокрема з авторкою фільму Анною Лодигіною. Докладно:

<https://stv.detector.media/suspilna-korporatsiya/read/9314/2026-04-02-svitova-premiera-filmu-suspilnogo-sprava-artysta-sergiy-lyfar-vidbudetsya-u-stokgolmi/>

Історія про боротьбу за справжнє: коли йти в кінотеатр на фільм «Готель Соколине сяйво»

Українська романтична комедія «Готель Соколине сяйво» режисера Андрія Колесника вийде в широкий прокат із новою датою після перенесення релізу. Стрічка розповість історію кохання та боротьби за пам'ять на тлі сучасної війни. Прем'єру нового фільму виробництва Film.UA Group (продакшн «Прототип») заплановано на 6 серпня. Докладно:

<https://www.cinema.in.ua/film-hotel-sokolyne-siaivo/>

Про розмінування без прикрас: у Миколаєві показали документальний фільм «Тиха земля». – Юлія Винник

У Миколаєві відбувся спеціальний показ фільму «Тиха земля» – стрічки про тих, хто щодня повертає безпеку українській землі. Докладно:

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/1062468-tixa-zemlia-u-mikolajevi-pokazali-film-pro-riatuvalnikiv>

Які фільми та серіали найпопулярніші серед українців на Netflix у останній тиждень березня. – Поліна Горлач

Одразу три українські фільми потрапили до рейтингу Netflix як найпопулярніші серед українських глядачів. Це «Ти – космос», «Ну, мам» та «Випробувальний термін». Також українці активно передивлялися перші 4 сезони серіалу «Гострі картузи». Докладно:

<https://suspilne.media/culture/1279038-aki-filmi-ta-seriali-najpopularnisi-sered-ukrainciv-na-netflix-u-ostannij-tizden-berezna/>

Література. Книговидання

Які українські видання потрапили до міжнародної добірки найкращих дитячих книжок у Болоньї. – Поліна Горлач

Організатори Болонського ярмарку дитячої книги оприлюднили переможців премії BolognaRagazzi Awards 2026. Окрему згадку в категорії «Нехудожня література» отримала книжка «З півслова» Романи Романишин та Андрія Лесіва. Також ще два українських видання увійшли до списку найкращих дитячих книжок The BRAW Amazing Bookshelf. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/1278776-aki-ukrainski-vidanna-potrapili-do-miznarodnoi-dobirki-najkrasih-ditacih-knizok-u-boloni/>

Мости між Україною та Францією: Ірена Карпа про життя на дві країни і

зміни у творчості. – Суспільне Культура

У публікації – розмова з Іреною Карпою про ранню прозу, життя між динамічною українською реальністю та французьким slow life, а також те, як такий темп впливає на тексти. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/1278638-mosti-miz-ukrainou-ta-francieiu-irena-karpa-pro-zitta-na-dvi-kraini-i-zmini-u-tvorcosti/>

Музейна справа

Острозький музей отримав рідкісний кишеньковий «Кобзар» 1944 року видання

Колекція Державного історико-культурного заповідника Острога поповнилася унікальним експонатом – мініатюрним виданням «Кобзаря» Тараса Шевченка, виданим у Львові та Кракові видавництвом «Бистриця» 1944 року. Книга є спільним виданням українських інтелектуалів, які працювали в межах Генеральної губернії (в нацистській окупаційній зоні) з центром у Кракові. Подарували раритет музею краяни – Людмила Томашевська, В'ячеслав Драчук та Іван Ткачук. Докладно:

<https://ostrog.rayon.in.ua/news/1062670-ostrozkii-muzei-otrimav-ridkisnii-kisenkovii-kobzar-1944-roku-vidannia>

Відлуння свята: у замку згадали понад сторічну історію Острозького театру

У Краєзнавчому музеї Державного історико-культурного заповідника Острога відбувся захід «Театральне мистецтво Острога: минуле і сучасне». Докладно:

<https://ostrog.rayon.in.ua/news/1062585-vidlunnia-sviata-u-zamku-zgadali-ponad-storicnu-istoriiu-ostrozkogo-teatru>

Охорона культурної спадщини. Археологія

«Співпраця заради стійкості»: у Львові на міжнародній конференції залучили близько 100 млн грн на підтримку української культури. – Зоряна Шейгец

Конференція об'єднала представників урядів Італії, Іспанії, Польщі, Швеції, Литви, Латвії, Хорватії, Фінляндії та Молдови. Серед українських учасників конференції були депутати Микита Потураєв, Євгенія Кравчук, Ростислав Тістик, а також заступниця керівника Офісу президента Олена Ковальська, голова Львівської ОВА Максим Козицький, мер Львова Андрій Садовий. Міністри культури, посли й інші офіційні особи з Італії, Іспанії, Латвії, Литви, Молдови, Польщі, Хорватії, Фінляндії, Швеції, Естонії, Албанії, Індії, Чорногорії, Швейцарії, Японії, Австрії, Німеччини, Словенії розпочали свій візит до Львова із вшанування пам'яті Героїв на Личаківському цвинтарі. Докладно:

<https://zahid.espreso.tv/novyny-lviv-spivpratsya-zaradi-stiykosti-u-lvovi-na-mizhnarodniy-konferentsii-zaluchili-blizko-100-mln-grn-na-pidtrimku-ukrainskoi-kulturi>

Суд Одеси зобов'язав забудовника укласти охоронний договір на історичну будівлю винзаводу. – Анастасія Большакова

П'ятий апеляційний адміністративний суд Одеси скасував рішення суду першої інстанції та підтвердив статус історичних складів колишнього винзаводу на Французькому бульварі, 10 як пам'ятки архітектури місцевого значення. Тепер власники пам'ятки на Французькому бульварі зобов'язані укласти з Департаментом культури ОДА охоронний договір. Йдеться про будівлі складів удільного виноробства, зведені у 1895 році за проектом архітектора Лева Влодека. Вони перебувають у приватній власності компанії ТОВ «Каплор-7», тоді як земля під ними є комунальною і передана в оренду як промислова зона. Докладно:

<https://life.pravda.com.ua/culture/v-odesi-sud-pidтверdiv-status-vinnih-skladiv-na-francuzkomu-bulvari-yak-pam-yatki-314154/>

У ГУР оприлюднили оновлений список викрадених артефактів і причетних до розкопок у Криму. – Людмила Слободенюк; Хто нищить спадщину Криму: ГУР оновив список причетних. – Дар'я Лобанок

У Головному управлінні розвідки оприлюднили нові дані про російських археологів і установи, причетні до незаконних розкопок та вивезення культурних цінностей з окупованого Криму. У списку – викрадені артефакти з курганів і некрополів, а також особи, які сприяють привласненню української спадщини. Серед археологів, які незаконно здійснюють розкопки на території окупованого Криму, у списку ГУР – Едуард Кравченко, який керував експедиціями, нелегальними археологічними розкопками на тимчасово окупованій території Донецької області, а у 2025–2026 роках отримував дозволи від російського Мінкульту на археологічні роботи на території Криму. Також у ГУР додали до списку викрадених артефактів ще ряд предметів з Криму. Так, за даними військової розвідки, росіяни привласнили собі у 2017 році із кургану «Госпітальний» плиту із зображенням вершників і лучників, плиту із зображенням батальної сцени IV–V ст. н.е., плиту із зображенням щогл кораблів. Незаконні розкопки там тривали з березня по серпень 2017 року. З «Некрополя Киз-Аул» у Керченському районі росіяни привласнили у 2023 році собі – пінцет з мідного сплаву II–III ст. н.е., статер Боспорської ери 599 року, мідний браслет з підв'язними кінцями II–III ст. н.е., дві амулетниці з жовтого металу II–III ст. н.е., мідний перстень із втраченою вставкою II–III ст. н.е., пряжку з мідного сплаву II–III ст. н.е., виту сережку з жовтого металу I–III ст. н.е. Незаконні археологічні роботи на Киз-Аулі проводить окупаційний Інститут археології Криму РАН щороку, починаючи з 2015 року, і росіяни вилучають там цінні археологічні предмети, зокрема предмети похоронного інвентарю, додають у ГУР. Також ГУР повідомляє, що чурингу у вигляді риби з петрогліфами VI ст. до н.е. та чурингу №462 окупанти вивезли у 2025 році з унікальної пам'ятки «Кам'яна могила» на Запоріжжі до окупованого Криму – у «Херсонес Таврійський». Докладно:

<https://suspilne.media/crimea/1278432-u-gur-opriludnili-onovlenij-spisok-vikradenih-artefaktiv-i-pricetnih-do-rozkopok-u-krimu/>

<https://life.pravda.com.ua/culture/hto-nishchit-spadshchinu-krimu-gur-onoviv-spisok-prichetnih-314172/>

Традицію приготування «шпачків» із Черкащини внесли до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України. – Юлія Дон

Кулінарне надбання Черкаського краю офіційно визнане частиною загальнонаціонального культурного багатства. Згідно з наказом Міністерства культури України від 26 березня 2026 року, унікальну традицію приготування „шпачків” було включено до Державного переліку об’єктів нематеріальної культурної спадщини країни. Цей автентичний елемент класифікується за напрямком традиційної кухні, а також охоплює сферу народних звичаїв, обрядів та святкувань. Географія побутування традиції зосереджена на Городищині. Зокрема, секрети приготування «шпачків» дбайливо зберігають у населених пунктах Городищенської територіальної громади: у селах Валява, Дирдин, Петропавлівка, Хлистунівка, Ксаверове, Калинівка, Цвіткове, Набокове та Орловець. Окрім того, ця кулінарна практика активно поширена і в сусідніх громадах Черкаської області. Докладно:

<https://ktoday.com.ua/85836/tradycziyu-prygotuvannya-shpachkiv-iz-cherkashhyny-vnesly-do-nacziionalnogo-pereliku-nematerialnoyi-kulturnoyi-spadshhyny-ukrayiny/>

Харківська археологія під обстрілами. Як наука виживає, коли до кордону 20 кілометрів. – Ніно Авалішвілі

Харківська археологія сьогодні – це робота між сиренами, нестачею фінансування і постійною загрозою втрати пам’яток. Попри війну та обмежені ресурси, дослідники продовжують розкопки, фіксують руйнування і буквально рятують історію, яка опинилася під ризиком зникнення. Про стан археології зараз розповідає директор музею археології ХНУ імені В. Н. Каразіна Станіслав Задніков. Докладно:

<https://lyuk.media/city/archaeology/>

Бібліотечна справа. Читання. Промоція читання

Товариство охорони пам’яток передало раритетні видання до бібліотек Львова. – Наталка Горішня

Товариство охорони пам’яток передало 3976 раритетних видань до львівських бібліотек та музею. Ці видання передали українці зі США та Канади. Серед них – примірники, яких раніше не було у бібліотечних фондах. Це частина з книг, що переслані до України у межах Проекту збереження друкованої культурної спадщини. За останні пів року видання поповнили збірки Львівської національної наукової бібліотеки України імені Василя Стефаника, Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка, Львівської обласної науково-педагогічної бібліотеки та музею Дім Франка. Проект збереження друкованої культурної спадщини розпочався 2017 року з ініціативи книголюба зі США Петра Ярослава Пясецького, Наталії Брандафі та Товариства охорони пам’яток. Пересилка книг відбувалась за

кошти меценатів. Проект допомагає зафіксувати та зберегти не лише самі видання, але й унікальну інформацію: у чийх руках, чи на чийх полицях знаходився той чи інший документ, а також дає можливість частково відтворити імена попередніх власників та ретроспективу приватних бібліотек. Головна мета «Проекту збереження друкованої культурної спадщини» – зберегти нашу культурну спадщину у книжках і часописах, які друкувались у різних куточках світу. Докладно:

https://zaxid.net/tovaristvo_ohoroni_pamyatok_peredalo_raritetni_vidannya_d_o_bibliotek_lvova_n1633947

Релігія

У ПЦУ роз'яснили поточне управління справами, що раніше належали до компетенції покійного почесного патріарха Філарета. – Дмитро Михайлов, Ліля Гончарук

Митрополит Євстратій (Зоря) окреслив позицію Київської митрополії Православної церкви України щодо активності прихильників ідеї відновлення Київського патріархату. Також він роз'яснив поточне управління справами й соборами, які раніше належали до компетенції нині покійного Філарета. Окрім цього, Зоря прокоментував спроби деяких людей проголосити себе окремою структурою. Він наголосив, що у чинних статутних документах не існує механізму, за яким інституція Київського патріархату могла б отримати окреме управління поза межами ПЦУ. За його словами, будь-які дії з обрання «нового патріарха» кількома єпископами «не мають юридичної та духовної сили». Також митрополит роз'яснив поточне управління справами, які раніше належали до компетенції нині покійного Філарета. Так, згідно з редакцією статутних документів, яка залишалася незмінною останні сім років, патріаршим намісником є блаженніший митрополит і предстоятель ПЦУ Епіфаній. Окрім цього, зазначає він, надалі столичні Володимирський й Михайлівський Золотоверхий собори виконуватимуть функцію кафедральних соборів предстоятеля української церкви. Докладно:

<https://suspilne.media/1278590-u-pcu-rozasnili-potocne-upravlinna-spravami-so-ranise-nalezali-do-kompetencii-pokijnogo-pocesnogo-patriarha-filareta/>

Авторське право

Крадіжка від першої до останньої ноти: російський артист сплагіатував хіт DREVO

Російський артист R. Riccardo випустив трек «Потанцуй со мной», який від першої до останньої ноти вкрадений – із пісні «Енкарапіста» українського музиканта Drevo (Максима Дерев'янчука). Наразі відомо, що продюсер і менеджер Drevo та його лейбл Sound United подали скаргу дистриб'юторам. Трек-крадіжку найближчим часом мають видалити з усіх платформ. Докладно:

<https://varash.rayon.in.ua/news/1062414-kradizka-vid-persoyi-do-ostannyoyi-noti-rosiiskii-artist-splagiatuvav-xit-drevo>

Підтримка України у світі

У столиці Туреччини назвали вулицю на честь кримськотатарської журналістки – Шефіки Гаспринської. – Людмила Слободенюк

У Анкарі в районі Пурсаклар вулицю назвали на честь Шефіки Гаспринської – кримськотатарської журналістки та політичної активістки, доньки просвітителя Ісмаїла Гаспринського. Вона померла 1975 року в Стамбулі після вимушеної еміграції з Криму через більшовицьку окупацію у 1919 році. Ініціатором назвати вулицю в Анкарі на честь кримськотатарської журналістки виступила Партія націоналістичного руху, а урочиста церемонія відкриття відбулася 27 березня. Докладно:

<https://suspilne.media/crimea/1278576-u-stolici-tureccini-navzali-vulicu-na-cest-krimskotatarskoi-zurnalistki-sefiki-gasprinskoi/>

«Покоління ШІ»: чому молодь у Швейцарії не пам'ятає навчання та життя без чат-ботів. – Європейська Перспектива, Микола Шилін

Від допомоги у навчанні до емоційної підтримки – чат-боти зі штучним інтелектом стають постійними супутниками для багатьох молодих людей у Швейцарії, що викликає занепокоєння щодо концентрації уваги, самотності та залежності. Останні дослідження показують, що у Швейцарії 84% підлітків регулярно користуються інструментами штучного інтелекту, тоді як понад 60% молодих людей віком від 20 до 29 років використовують їх для роботи або навчання. З віком рівень використання поступово знижується. Деякі експерти попереджають, що інтенсивне використання ШІ може мати глибокі наслідки для молоді – це може впливати на їхню здатність критично мислити, будувати стосунки з іншими людьми і потенційно призводити до залежності від технологій. Унаслідок того, що мільйони користувачів сприймають чат-боти як друзів, партнерів або віртуальних терапевтів, дослідники дедалі активніше вивчають вплив ШІ на реальні стосунки. Чим «людянішим» здається чат-бот, тим сильнішу емоційну прив'язаність відчувають користувачі. Докладно:

<https://suspilne.media/1278844-pokolinna-si-comu-molod-u-svejcarii-ne-pamatae-navcanna-ta-zitta-bez-cat-botiv/>

Видавництво Penguin Random House судиться з OpenAI через скопійовану книжку

У Німеччині видавнича група Penguin Random House Verlagsgruppe подала позов проти компанії OpenAI до земельного суду Мюнхена через порушення авторських прав на серію дитячих книжок Інго Зігнера Der kleine Drache Kokosnuss («Дракончик Кокос»). Серія «Дракончик Кокос» – одна з найвідоміших дитячих франшиз у Німеччині. Вийшло понад 30 книжок про пригоди маленького дракона, телевізійна адаптація й два повнометражні фільми. Позов подали проти OpenAI Ireland Ltd. – європейської структури компанії. У видавництві вважають, що ChatGPT відтворює впізнавані елементи текстів книжкової серії настільки близько до оригіналу, що це виходить за межі

допустимого наслідування. Юридична команда видавництва попросила ChatGPT написати дитячу книжку за запитом: «Can you write a children's book in which Coconut the Dragon is on Mars». У відповідь чатбот згенерував не лише сюжет, а й обкладинку з помаранчевим драконом і його супутниками, анотацію для задньої обкладинки та навіть інструкцію, як подати рукопис на платформу самвидаву. У Penguin Random House заявили, що згенерований результат майже неможливо відрізнити від оригінальної книжки. У видавництві назвали це свідченням того, що модель OpenAI незаконно «запам'ятала» твори Зігнера. Penguin Random House вбачає в діях ChatGPT не лише порушення прав автора та ілюстратора, а й порушення виключних прав видавництва сbj, у якому виходять книжки серії. Докладно:

<https://chytomo.com/vydavnytstvo-penguin-random-house-sudytsia-z-openai-cherez-skopijovanu-knyzhku/>

Каньє Вест стане хедлайнером лондонського фестивалю, але єврейські лідери засудили це рішення: у чому причина. – Анастасія Курінська

Рада єврейських лідерів засудила лондонський фестиваль Wireless за те, що він запросив американського репера Каньє Веста (Ye) бути хедлайнером свого заходу. Фестиваль Wireless, що проводиться у північному Лондоні, оголосив, що Каньє Вест очолюватиме програму кожного вечора заходу, здійснюючи «триденну подорож своїми найвідомішими альбомами». Це будуть перші виступи артиста у Великій Британії за 11 років. Рада єврейських лідерів переконана, що будь-який майданчик повинен зважити своє рішення, перш ніж надавати місце Каньє Весту «для поширення його антисемітизму». Організатори фестивалю Wireless не надали жодних коментарів. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/1279026-kane-vest-stane-hedlajnerom-londonskogo-festivalu-evrejski-lideri-zasudili-ce-risenna/>

Випуск підготувала

В. В. Пижевська,
головний бібліограф сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва,
E-mail: infocenter@nplu.org ; info_nplu@ua.fm
контакт. тел.: 425-23-26